

La llargada dels rius catalans

La precisió en la definició dels accidents geogràfics és funció del coneixement que d'ells en té el tractadista, ja sigui per observació directa sobre el terreny o bé examinant la representació d'aquest en una carta topogràfica; en general caldrà un complement mutu d'aquests dos mètodes de treball per què el geògraf pugui desenrotllar les seves investigacions i establir uns resultats acceptables.

Un afinament en l'exactitud de la descripció d'un relleu qualsevol, va aparellat, doncs, moltes vegades, amb un perfeccionament dels mapes que el representen. Els progressos de la ciència geogràfica en un país, estan íntimament lligats amb els seus avenços cartogràfics.

A Catalunya comencem a disposar avui d'una documentació en aquesta matèria que, si bé és deficient i incompleta en molts aspectes, permet intentar un assaig de determinació amb força exactitud dels elements fisiogràfics que constitueixen el nostre relleu, establint per a tots ells llur valoració matemàtica. Un dels tals, objecte d'aquestes ratlles, és el de fixar amb suficient aproximació la longitud dels rius i corrents més importants que formen la xarxa de drenatge a la nostra terra.

Aquell qui ha volgut conèixer aquestes dades morfomètriques i les ha cercat en els diversos tractats i obres de geografia de Catalunya, haurà vist amb tota seguretat la disparitat entre els valors numèrics assenyalats per cada autor. Els nostres geògrafs s'han limitat en moltes ocasions a transcriure les xifres oficials, sense comprovar-les, car fins ara ho ha impedit l'expressada manca de bon material cartogràfic; alguns que posteriorment han intentat realitzar aquesta tasca donen ja resultats més acceptables. I sobre aquesta major aproximació hem de remarcar un fet curiós: la discrepància entre els valors que hem trobat nosaltres i els facilitats per alguns dels tractadistes; és en general més notable en els rius de menor que en els de major llargada; en alguns d'aquests darrers la diferència és molt reduïda.

No podem estendre'ns ara en consideracions sobre l'evident importància que té el coneixement exacte d'aquesta evaluació morfomètrica. Unicament volem insinuar ací, que vé a tomb, la possibilitat que guarda per a intervenir en l'explicació i definició, sota noves modalitats, d'alguns fenòmens geogràfics. Creiem que en el futur hom treurà profitoses ensenyances en establir comparacions entre els valors que ens donguin, per a diversos exemples, les relacions entre la longitud d'un riu i l'àrea de la seva conca; o entre aquella dimensió i el cabal del corrent respectiu (estudi de la proporcionalitat entre l'increment de llargada i el de cabal). Una altra relació que ens sembla pot ajudar a definir, junt amb el perfil d'equilibri, l'estat d'evolució